

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

1999

2004

Έγγραφο συνόδου

5 Μαρτίου 2003

B5-0163/2003

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια της δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 2, του Κανονισμού

των βουλευτών Caroline Lucas, Raina A. Mercedes Echerer, Monica Frassoni, Pierre Jonckheer, Per Gahrton, Alexander de Roo, Claude Turmes και Eurig Wyn

εξ ονόματος της Ομάδας ΠΡΣ/ΕΕΣ

σχετικά με τη Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο των Υπηρεσιών (GATS) στο πλαίσιο του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής πολυμορφίας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο των Υπηρεσιών (GATS) στο πλαίσιο του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής πολυμορφίας

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο των Υπηρεσιών (GATS),
  - έχοντας υπόψη την παράγραφο 15 (Υπηρεσίες) της Υπουργικής Διακήρυξης της Ντόχα της 14ης Νοεμβρίου 2001,
  - έχοντας υπόψη τα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προς τα άλλα μέλη του ΠΟΕ για την περαιτέρω ελευθέρωση των υπηρεσιών,
  - έχοντας υπόψη τα αιτήματα των άλλων μελών του ΠΟΕ προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα,
  - έχοντας υπόψη το σχέδιο αρχικών προτάσεων που θα υποβληθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στα άλλα μέλη του ΠΟΕ,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 133 όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη της Νίκαιας,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευαισθησία του εμπορίου των υπηρεσιών αναγνωρίζεται στο άρθρο 133 της Συνθήκης της Νίκαιας με τη διατήρηση της κοινής αρμοδιότητας μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών σε συμφωνίες που αφορούν το εμπόριο πολιτιστικών και οπτικοακουστικών υπηρεσιών, εκπαιδευτικών υπηρεσιών, κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή δημοσίων υπηρεσιών έχει μεγάλη σημασία για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική συνοχή και ως μέσο δημοκρατίας,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι συνεπώς αναγκαίο να διατηρήσουν οι δημόσιες αρχές και οργανισμοί σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο τη δυνατότητα ρύθμισης των δημοσίων υπηρεσιών (όπως εκπαίδευση, υγεία, δημόσιες μεταφορές, υδροδότηση και διαχείριση αποβλήτων) προκειμένου να διατηρηθούν τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα, χωρίς προκλήσεις στο πλαίσιο της GATS,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες υπηρεσίες που εξαιρούνται από τη GATS ορίζονται υπό στενή έννοια στο άρθρο I, παρ. 3, ως «υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας», ήτοι υπηρεσίες «που δεν παρέχονται σε εμπορική βάση ούτε σε ανταγωνισμό με έναν ή περισσότερους φορείς παροχής υπηρεσιών»,
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 22 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ορίζει ότι «η Ένωση σέβεται την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία» και ότι η ανάγκη διαφύλαξης και προστασίας αυτών των αρχών τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ πρέπει να έχει προτεραιότητα έναντι του εμπορίου,

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια διακήρυξη της UNESCO για την πολιτιστική πολυμορφία δίνει έμφαση στην «ιδιαιτερότητα των πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών τα οποία, ως φορείς ταυτότητας, αξιών και νοήματος, δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απλά προϊόντα ή καταναλωτικά αγαθά» (άρθρο 8) και ορίζει ότι «οι δυνάμεις της αγοράς καθαυτές δεν μπορούν να διασφαλίσουν τη διαφύλαξη και την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας η οποία παίζει μείζονα ρόλο στη βιώσιμη ανάπτυξη του ανθρώπου» (άρθρο 11),
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δεσμεύσεις που θα ληφθούν στο πλαίσιο της GATS θα μπορούν να ανακληθούν μόνον υπό εξαιρετικά επαχθείς συνθήκες και ότι οι νέες προτεινόμενες δεσμεύσεις δεν υποβλήθηκαν σε δημόσια και κοινοβουλευτική διαβούλευση και έλεγχο πριν από την οριστικοποίησή τους,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ θα πρέπει να διατηρήσει τη συνοχή μεταξύ των αιτημάτων που υποβάλλει στις άλλες χώρες και των προτάσεων που είναι διατεθειμένη να κάνει για τους δικούς της τομείς υπηρεσιών, ούτως ώστε να μην εφαρμοστούν δυο μέτρα και δυο σταθμά,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο IV, παράγραφος 3, της GATS ορίζει ότι «θα ληφθεί ιδίως υπόψη η σοβαρή δυσκολία των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών να δεχτούν συγκεκριμένες διαπραγματευόμενες δεσμεύσεις ενόψει της ειδικής οικονομικής κατάστασής τους και των αναπτυξιακών, εμπορικών και χρηματοοικονομικών αναγκών τους»,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαπραγματευτική εντολή της Επιτροπής για τον ΠΟΕ εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το 1999, πριν από το Σιάτλ, και ότι πρέπει τώρα να αναθεωρηθεί,

Διαφάνεια και δημοκρατικός έλεγχος

1. επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν συνταγματικές διατάξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση που να δίνουν τη δυνατότητα στο Κοινοβούλιο να ελέγχει ενδελεχώς τα σχέδια προτάσεων της Επιτροπής και θεωρεί ότι η έλλειψη αυτή αποτελεί χτυπητό παράδειγμα του δημοκρατικού ελλείμματος της Ένωσης και σαφής ένδειξη του διοργανικού συσχετισμού δυνάμεων·
2. επισημαίνει, ιδίως στο πλαίσιο των μειούμενων εξουσιών των εθνικών κοινοβουλίων στον τομέα αυτόν, την ανάγκη να διαδραματίσει το Κοινοβούλιο ισχυρότερο ρόλο στη χάραξη της εξωτερικής εμπορικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των διαπραγματεύσεων και της σύναψης διεθνών εμπορικών συμφωνιών·
3. θεωρεί παράλογο το γεγονός ότι η Επιτροπή συνεχίζει να διαπραγματεύεται στο πλαίσιο του ΠΟΕ βάσει εντολής που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το 1999 και ότι, ιδίως στον τομέα του εμπορίου υπηρεσιών, όπου οι επιπτώσεις και οι πολυπλοκότητες της GATS είναι τώρα καλύτερα κατανοητές, το Συμβούλιο πρέπει να δώσει στην Επιτροπή νέες οδηγίες· εκφράζει την επιθυμία του να συμμετάσχει εκ του σύνεγγυς στη διαμόρφωση αυτής της εντολής·

4. αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή κατέβαλε κάποια περιορισμένη προσπάθεια για να μοιραστεί τις γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διαπραγματεύσεις της GATS, αλλά υποστηρίζει ότι η προσπάθεια αυτή σε καμία περίπτωση δεν αντιπροσωπεύει μια διεξοδική διαδικασία διαβούλευσης με το Κοινοβούλιο· εκφράζει την πεποίθησή του ότι για τη δημοκρατική νομιμότητα των διαπραγματεύσεων αυτών απαιτείται η ενεργός και ενημερωμένη συμμετοχή των βουλευτών τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο·
5. επισημαίνει ότι ο δημόσιος έλεγχος της GATS και η σχετική συζήτηση εντός της ΕΕ διεξήχθη σχεδόν αποκλειστικά βάσει αντιγράφων των εγγράφων σχετικά με τα αιτήματα και τις προτάσεις τα οποία άφησαν να διαρρεύσουν μη κυβερνητικές οργανώσεις, γεγονός που πρόσθεσε ένα ισχυρό στοιχείο ειρωνείας στη διαδικασία·

Δημόσιες υπηρεσίες και χάραξη δημόσιας πολιτικής

6. κατανοεί απολύτως τη σοβαρή δημόσια ανησυχία για τον εξαιρετικά στενό ορισμό των δημοσίων υπηρεσιών που εξαιρούνται από τη GATS και ζητεί, συνεπώς, την τροποποίησή του ή μια ερμηνευτική επεξήγηση προκειμένου να καταστούν σαφή το θεμιτό πεδίο εφαρμογής και η ισχύς των εθνικών νόμων και κανονισμών·
7. θεωρεί ότι η νέα εντολή της Επιτροπής πρέπει να καταστήσει σαφή τα δικαιώματα ρύθμισης των δημοσίων υπηρεσιών (όπως της εκπαίδευσης, της δημόσιας υγείας, των δημοσίων μεταφορών, της υδροδότησης και της διαχείρισης αποβλήτων) των δημοσίων αρχών και οργανισμών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προκειμένου να διατηρηθούν τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα, χωρίς προκλήσεις στο πλαίσιο της GATS·
8. εκφράζει την επιθυμία μεγαλύτερης και εις βάθος αποσαφήνισης του δικαιώματος ρύθμισης ούτως ώστε να εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και να μην υπόκειται στην εφαρμογή κριτηρίων σχετικών με το εμπόριο, για παράδειγμα ελέγχων αναγκαιότητας ή των λιγότερο εμπορικών περιοριστικών μέτρων·

Αντίκτυπος στις αναπτυσσόμενες χώρες

9. καλεί την ΕΕ να μην διατυπώσει αιτήματα στις αναπτυσσόμενες και τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες για περαιτέρω ελευθέρωση του τομέα υπηρεσιών εκτός εάν και έως ότου πραγματοποιηθούν εκτιμήσεις των επιπτώσεων από τις οποίες να προκύπτει ότι η ενδιαφερόμενη χώρα θα έχει σαφές όφελος·
10. αναγνωρίζει ότι η ικανότητα ορισμένων αναπτυσσόμενων και λιγότερο αναπτυγμένων χωρών να ρυθμίσουν τομείς υπηρεσιών οι οποίοι προηγουμένως βρίσκονταν υπό δημόσιο έλεγχο ή στην κυριότητα του Δημοσίου ενδέχεται να είναι περιορισμένη ή ανύπαρκτη και ζητεί συνεπώς από την ΕΕ να μην επιμείνει σε καμία περίπτωση στην περαιτέρω ελευθέρωση αυτών των τομέων·
11. τονίζει επιπλέον ότι πολλά από τα αιτήματα της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τον έλεγχο των επενδύσεων, θα προϋπέθεταν την άρση των θεμιτών προστατευτικών μέτρων που εφαρμόζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες·

12. επιμένει ότι ορισμένοι τομείς υπηρεσιών, όπως η ύδρευση και η αποχέτευση, απολαύουν ειδικού καθεστώτος στις αναπτυσσόμενες και τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, έχουν άμεση και δραματική επίδραση στις καθημερινές ζωές των πληθυσμών και, κατά συνέπεια, απαιτούν ειδική προστασία από την εκμετάλλευση·
13. έχει επίγνωση ότι το Συμβούλιο Εμπορίου των Υπηρεσιών του ΠΟΕ δεν έχει πραγματοποιήσει, όπως υποχρεούται δυνάμει του άρθρου XIX, παρ. 3, της GATS, «αξιολόγηση του εμπορίου των υπηρεσιών σε σφαιρική και σε τομεακή βάση σε σχέση με τους στόχους της συμφωνίας» και, συνεπώς, εκτιμά ότι αυτές οι αξιολογήσεις πρέπει να πραγματοποιηθούν και να δημοσιοποιηθούν πριν από την ολοκλήρωση των τρεχουσών διαπραγματεύσεων·

Πολιτιστική πολυμορφία

14. τονίζει τη σημασία της πολιτιστικής πολυμορφίας και την ανάγκη σεβασμού της εθνικής και περιφερειακής πολυμορφίας και προβολής της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς· εκτιμά ότι κάθε κράτος μέλος πρέπει να έχει τη νομική ευελιξία που να του επιτρέπει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα στους τομείς της πολιτιστικής και της οπτικοακουστικής πολιτικής για τη διαφύλαξη και την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας·
15. υπογραμμίζει ότι τα πολιτιστικά αγαθά και υπηρεσίες διαφέρουν από τα άλλα αγαθά και υπηρεσίες και απαιτούν διαφορετική μεταχείριση στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες που να τα διαχωρίζει από την τυποποιημένη μαζική κατανάλωση·
16. καλεί την Επιτροπή να διατηρήσει τη δυνατότητα της Κοινότητας, των κρατών μελών της και των περιφερειών της να διαφυλάττουν και να αναπτύσσουν την ικανότητά τους να χαράζουν και να εφαρμόζουν πολιτικές στον πολιτιστικό και τον οπτικοακουστικό τομέα για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής πολυμορφίας τους·
17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, τα κράτη μέλη, καθώς και στο Γενικό Διευθυντή του ΠΟΕ.